

Het standpunt van de brc Voeding

Plan voor Herstel en Veerkracht: aandacht voor de impact van de hoge indirecte belastingen op grensaankopen

De leden van de bijzondere raadgevende commissie (brc) Voeding van de CRB wensen de impact van de indirecte belastingen op grensaankopen en op de voedingssector te onderstrepen.

Zoals werd vastgesteld door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO zijn de grensaankopen de laatste jaren relatief fors toegenomen. Door het studiebureau GfK werd bijvoorbeeld een toename van 78% van de aankopen van alcoholische dranken in het buitenland door Belgische consumenten opgemeten, tegen 2% in het binnenland. Men kan dus alleen maar concluderen dat onze beleidsvoerders deze problematiek en de maatschappelijke en economische gevolgen ervan in aanmerking moeten nemen.

Merk op dat het Federaal Planbureau (FPB) in 2016 op vraag van de brc Voeding een studie maakte over "[De economische impact van een btw-verhoging op voeding en op alcoholvrije dranken](#)". De resultaten van deze studie toonden aan dat een btw-verhoging van 1% op lange termijn enerzijds een negatief effect zou hebben op de werkgelegenheid van de totale economie (2.600 verloren banen) en anderzijds een zeer lichte toename van de overheidsinkomsten met 80 miljoen euro tot gevolg zou hebben. Aangezien in deze studie geen rekening wordt gehouden met de grensoverschrijdende aankopen, die gelet op de geografische ligging van ons land een aanzienlijke impact kunnen hebben op de resultaten, lijkt een stijging van de overheidsinkomsten met 80 miljoen euro ons een zeer optimistische raming te zijn. De experts van het FPB gaven ook aan dat verhogingen van andere indirecte taksen zeer gelijkaardige effecten zouden genereren.

In de context van de opvolging van de impact werd door het secretariaat van de CRB een nieuwe studie gemaakt (CRB 2021-1258, zie bijlage) die het niveau van de indirecte taksen op dranken in België en dat in de omliggende landen (Nederland, Frankrijk, Duitsland en Groothertogdom Luxemburg) vergelijkt. Deze studie onderstreept het sterke vermoeden dat de lagere indirecte taksen op dranken één van de belangrijkste drivers is voor deze grensaankopen. De sociale partners zijn ervan overtuigd dat de Belgische consument, afhankelijk van de afstand van zijn woonplaats tot de grens, bereid is om eenmaal tot regelmatig naar één van de omliggende landen te reizen om goedkopere dranken te kopen. Dit geldt voor alle alcoholische dranken in Luxemburg en Duitsland, in het bijzonder voor wijn in Frankrijk en voor frisdranken in Luxemburg en Frankrijk.

Eenmaal de consument in een omliggend land aan drankenshopping doet, combineert hij dit ook met andere aankopen (andere voeding, huishoudproducten, textiel en kleding...), horeca-bezoeken en toerisme. Dit impliceert een transfer van economische activiteit die leidt tot een direct verlies van btw-inkomsten, accijnzen, verpakkingshellingen en vennootschapsbelastingen, maar indirect ook van werkgelegenheid - die elders ontstaat - en van daaruit voortvloeiende inkomsten op het vlak van bedrijfsvoorheffing en sociale bijdragen. Daarnaast komen de verpakkingen van deze grensaankopers na consumptie van de producten soms terecht in Belgische afvalstromen.

Het is vooralsnog moeilijk in te schatten hoe het koopgedrag van de Belgische huishoudens aangetast wordt door de actuele pandemie en in welke mate dit tijdelijk of blijvend van aard is. Tijdens het begin van de coronalockdown daalden de grensaankopen van de Belgische consumenten noodzakelijkerwijs fors, maar ze herstelden zich relatief snel zodra de beperkingen werden opgeheven. Eenmaal de coronabedreiging stilaan wegebt en België zijn landsgrenzen heropent, is het meer dan waarschijnlijk dat Belgen weer meer gaan kopen in de buurlanden.

In de context van de herstelinvesteringsplannen en de daaraan gekoppelde hervormingen, zou het volgens de sociale partners uit de voedingssector verstandig zijn om de impact van een hogere indirecte belasting op de grensaankopen van drankartikelen door Belgen de voorbije jaren, alsook de economische gevolgen daarvan, grondig te bestuderen.

Zo'n grondige en globale studie zou, naast de directe economische impact van deze heffingen op grensaankopen, ook de impact op werkgelegenheid, overheidsinkomsten, volksgezondheid en milieu moeten onderzoeken. De sociale partners vragen aan u en aan de regering om deze problematiek te laten bestuderen door onze instellingen (FPB, NBB, fod Financiën, fod Economie, fod volksgezondheid...) om de regering in staat te stellen daarmee rekening te kunnen houden wanneer ze beslissingen in deze materie neemt.

Bij het ontbreken van een dergelijke studie bevelen de sociale partners sterk aan om geen indirecte taks op voedings- en drankartikelen in te voeren teneinde schade voor de voedingssector en aanverwante sectoren (horeca, evenementen, distributie...) te vermijden. Verder pleiten de sociale partners voor een structurele monitoring van de fiscaliteit van de voedingsartikelen, waarbij de situatie wordt vergeleken met die in de buurlanden, met de bedoeling de competitiviteit te evalueren en ze ten opzichte van de ons omringende landen te herstellen voor de bedrijven die actief zijn in onze voedingssector.